Evrópusambandsaðild og landbúnaður

Atvinnumálanefnd ASÍ 29. janúar 2009

BÆNDASAMTÖK ÍSLANDS

Markmið

- Framleiðsluákvarðanir bænda ráðist af markaði án opinberrar íhlutunar
- Hvetja til að búskapur verði sjálfbær umhverfislega og efnahagslega
- Gera landbúnaðarstefnuna einfaldari fyrir bændur og framkvæmdaraðila hennar
- Stuðningur byggir á sögulegum viðmiðunum (2000-2002 í V-Evrópu)

BÆNDASAMTÖK ÍSLANDS

Styrkir ESB til landbúnaðar (CAP)

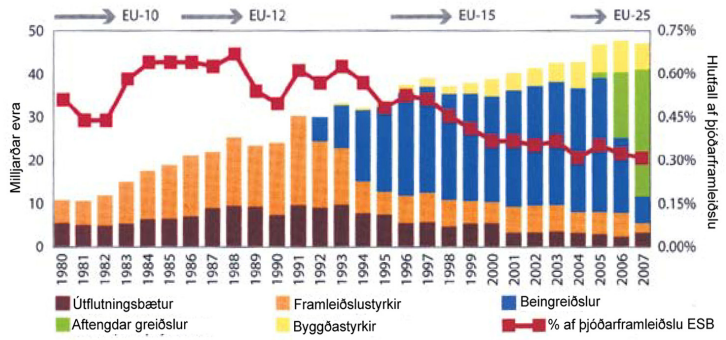

BÆNDASAMTÖK ÍSLANDS

Sameiginlega landbúnaðarstefnan breytist stöðugt…

- Agenda 2000
- Eingreiðslukerfið frá 2004
- Heilbrigðisskoðunin 2008
- Næsta endurskoðun 2013?
- Enn flóknari heimur 2025…….

BÆNDASAMTÖK ÍSLANDS

Aðild Finnlands að ESB

- Frá 1. janúar 1995
- Byggt er á því sjónarmiði að finnskur landbúnaður sé af náttúrlegum ástæðum ekki að fullu samkeppnishæfur við evrópskan landbúnað.
- Grundvallarforsenda fyrir norðurslóðastuðningnum er að hvorki landbúnaðarframleiðsla stuðningssvæðanna eða fjárhagslegur stuðningur til einstakra búgreina verði umfram það sem hann var fyrir viðkomandi grein á viðmiðunartímabili fyrir aðildina

BÆNDASAMTÖK ÍSLANDS

Aðild Finnlands

- Verð til bænda lækkaði á flestum afurðum
  - Dæmi: mjólk 17%, nautakjöt 64%, svínakjöt 48% og egg 58%
- Beinar greiðslur hækkuðu
- Framleiðslukostnaður lækkaði
- Tekjur bænda í heild lækkuðu um rösklega 12% á fyrsta ári og alls 35,7% á fyrstu 4 árum aðildar
- Matvælaverð lækkaði um 11%
- Búum fækkar og þau stækka

BÆNDASAMTÖK ÍSLANDS

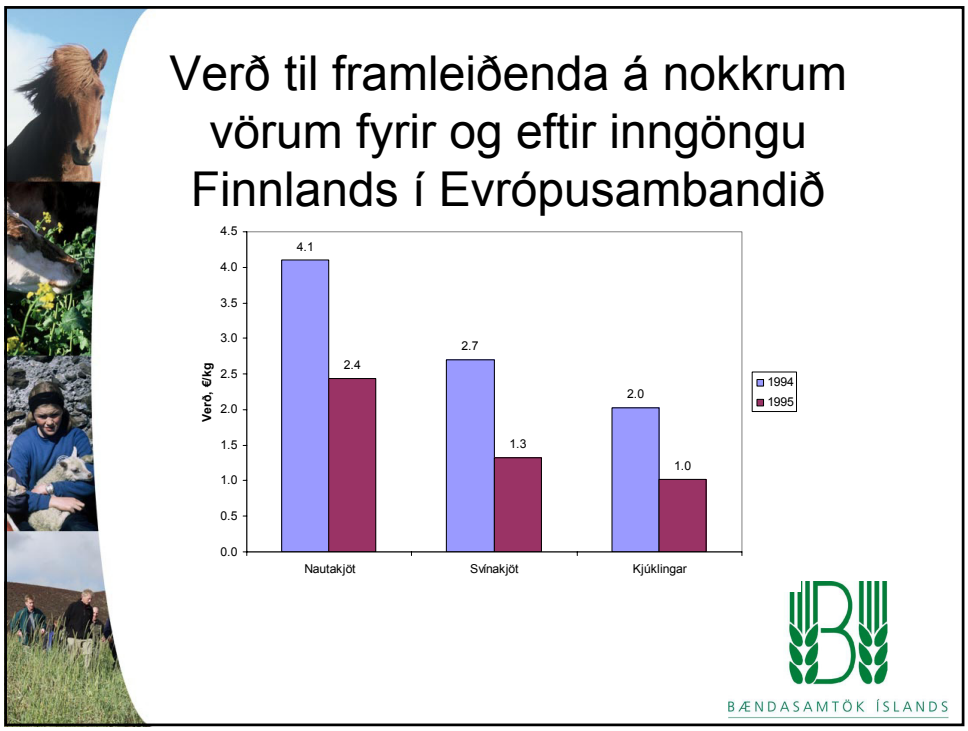
Verð til framleiðenda á nokkrum vörum fyrir og eftir inngöngu Finnlands í Evrópusambandið
Verð, €/kg
4.5
4.0
3.5
3.0
2.5
2.0
1.5
1.0
0.5
0.0
4.1
2.4
2.7
1.3
2.0
1.0
Nautakjöt
Svínakjöt
Kjúklingar
1994
1995
BÆNDASAMTÖK ÍSLANDS

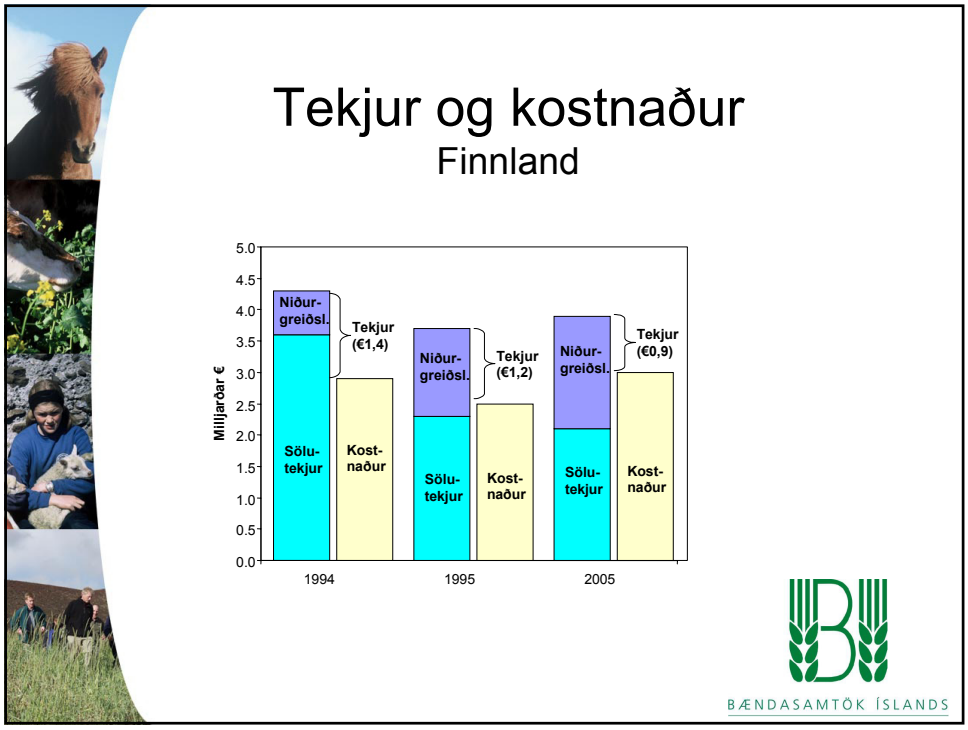
Tekjur og kostnaður
Finnland
Milljarðar €
5.0
4.5
4.0
3.5
3.0
2.5
2.0
1.5
1.0
0.5
0.0
Niður-greiðsl.
Tekjur (€1,4)
Sölu-tekjur
Kost-naður
Niður-greiðsl.
Tekjur (€1,2)
Sölu-tekjur
Kost-naður
Niður-greiðsl.
Tekjur (€0,9)
Sölu-tekjur
Kost-naður
1994
1995
2005
BÆNDASAMTÖK ÍSLANDS

Styrkir til landbúnaðar í Finnlandi

- Sameiginlega landbúnaðarstefnan (CAP), 100% fjármagnað af ESB:
  - Greiðslur á ha lands – Eingreiðslukerfið (SPS)
  - Greiðslur á gripi
  - Umhverfisstyrkir – greiddir á ræktarland 55% greidd af ESB
  - LFA stuðningur greiddur á ræktarland um 30% gr. af ESB

BÆNDASAMTÖK ÍSLANDS

Frh.

- Hinn hlutinn er innanlandsstuðningur sem er að fullu fjármagnaður af Finnum en er hluti af sameiginlegri stefnu ESB
- Hann samanstendur af:
  - Norðlægum stuðningi (142. grein)
  - Stuðningi við Suður-Finnland (141. grein)

BÆNDASAMTÖK ÍSLANDS

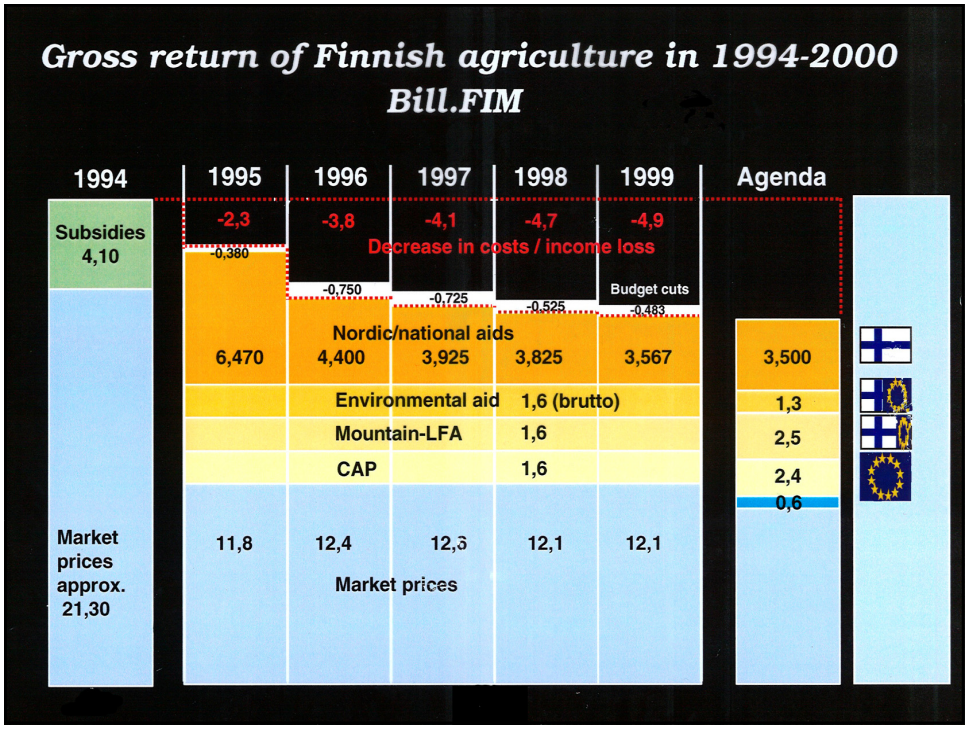
Gross return of Finnish agriculture in 1994-2000
Bill.FIM
1994
1995
1996
1997
1998
1999
Agenda
Subsidies 4,10
-2,3
-3,8
-4,1
-4,7
-4,9
Decrease in costs / income loss
-0,380
-0,750
-0,725
-0,525
Budget cuts
-0,483
Nordic/national aids
6,470
4,400
3,925
3,825
3,567
3,500
Environmental aid 1,6 (brutto)
1,3
Mountain-LFA 1,6
2,5
CAP 1,6
2,4
0,6
Market prices approx. 21,30
11,8
12,4
12,3
12,1
12,1
Market prices

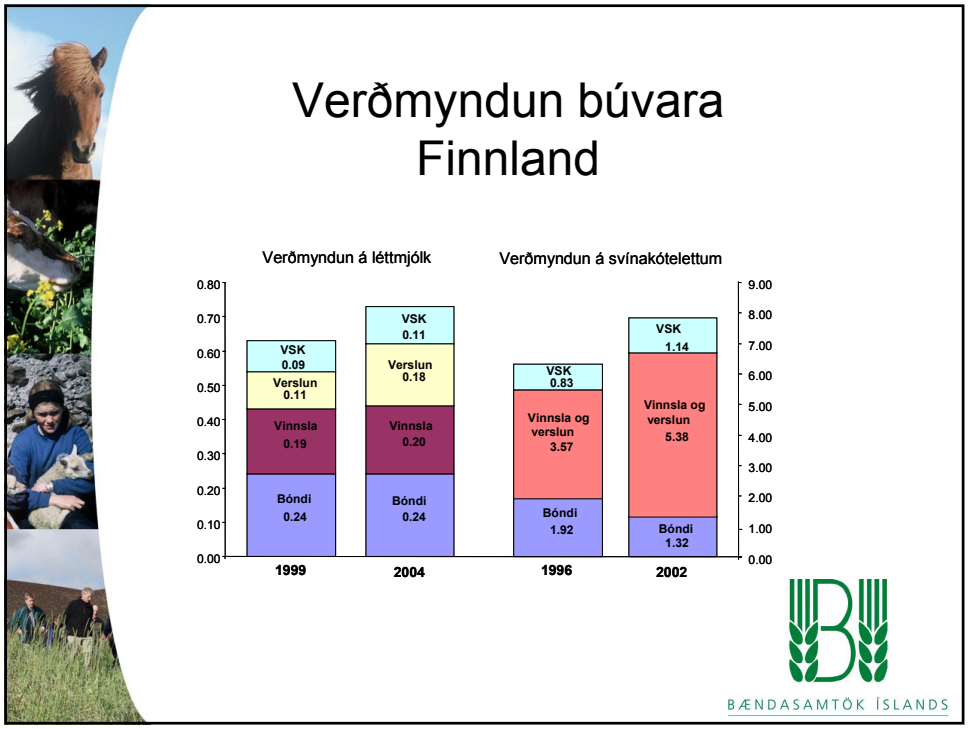
Verðmyndun búvara
Finnland
Verðmyndun á léttmjólk
Verðmyndun á svínakótelettum
0.80
0.70
0.60
0.50
0.40
0.30
0.20
0.10
0.00
9.00
8.00
7.00
6.00
5.00
4.00
3.00
2.00
1.00
0.00
VSK 0.09
Verslun 0.11
Vinnsla 0.19
Bóndi 0.24
1999
VSK 0.11
Verslun 0.18
Vinnsla 0.20
Bóndi 0.24
2004
VSK 0.83
Vinnsla og verslun 3.57
Bóndi 1.92
1996
VSK 1.14
Vinnsla og verslun 5.38
Bóndi 1.32
2002
BÆNDASAMTÖK ÍSLANDS

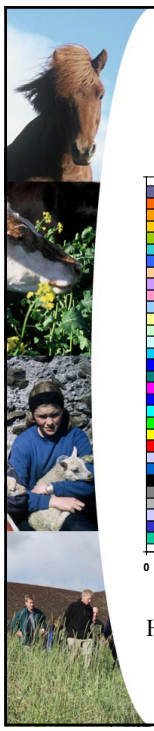

Hlutfall útgjalda til matvæla

án eigin húsnæðis

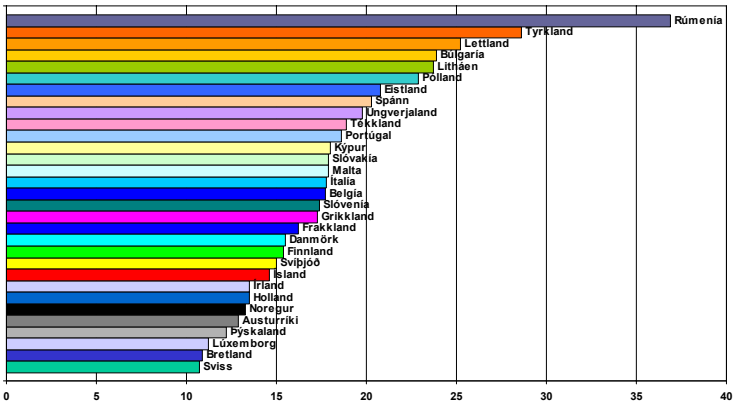

Heimild: Eurostat

BÆNDASAMTÖK ÍSLANDS

Hvað ef…

- Um 3.800 reglugerðir og ákvarðanir
- Mjög flókið viðfangsefni sem þarf mikla sérfræðiþekkingu til að leysa
- Samningsmarkmið og viðhorf stjórnvalda
- Fákeppni á smásölumarkaði
- Fjöldi fólks sem starfar í og við landbúnað
- Aðildarlönd ESB nú 27 talsins

BÆNDASAMTÖK ÍSLANDS

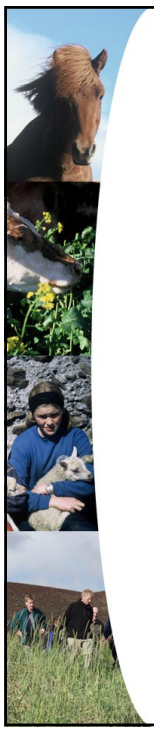

Innlend matvælaframleiðsla skiptir máli!

BÆNDASAMTÖK ÍSLANDS

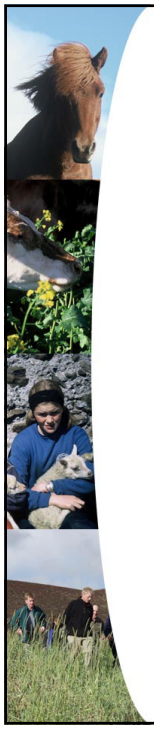

Innflutningur á kjöti til Svíþjóðar % af neyslu

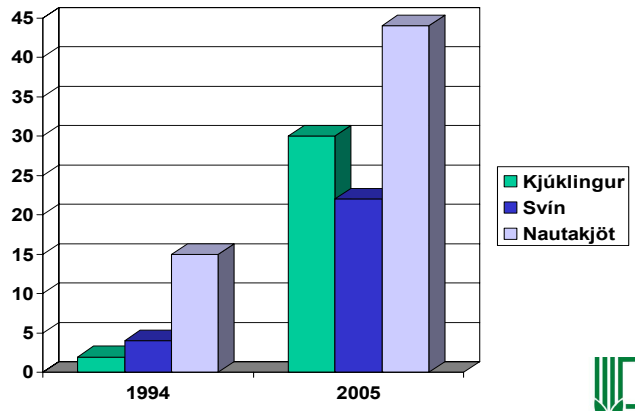

BÆNDASAMTÖK ÍSLANDS

Niðurstaða Hagfræðistofnunar að breytileiki á launum skýri 60% af mun á verðlagi milli Íslands og Þýskalands
Áætlað er að flutningskostnaður vegi 7-25%

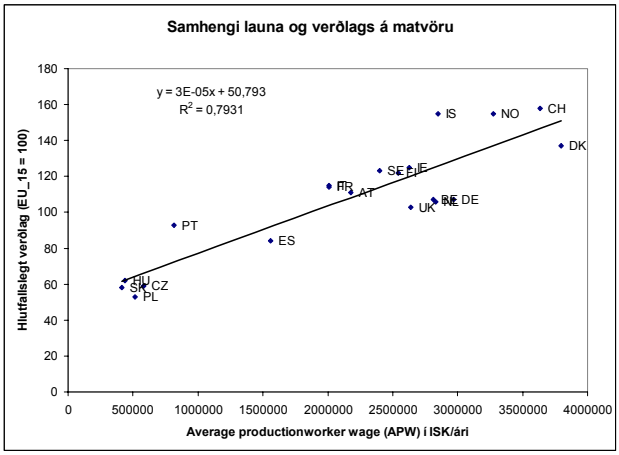

Heimild: Eurostat og OECD

BÆNDASAMTÖK ÍSLANDS

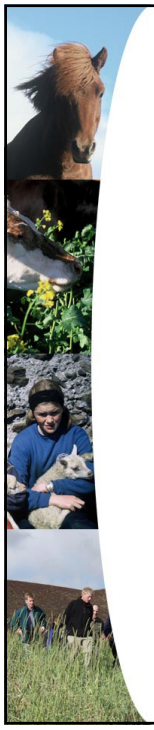

Umreiknistuðlar:

Mjólkurkýr	1
Holdakýr með kálfi	1
Aðrir nautgripir >2 ára	1
Aðrir nautgripir 0,5-2 ára	0,6
Ær og geitur	0,15
Hross >6 mánaða, kynbótahryssur að smáhestum meðtöldum	1
Finnska hestakynið	0,85
Önnur hross og smáhestar	0,6

BÆNDASAMTÖK ÍSLANDS

Umreiknistuðlar frh.

Gyltur og geltir	0,7
Svín eldri en 3 mánaða	0,23
13 slátursvín	1
Varphænur	0,0013
Broilers	0,0053
Varpstofn holdafugla og aðrir alifuglar	0,025
190/223 slátraðir kalkúnar	1

BÆNDASAMTÖK ÍSLANDS